

BATI AKDENİZ KALKINMA AJANSI (BAKA)

DAHİLDE İŞLEME REJİMİ (DİR) TEŞVİKLERİ

Seyitcan ALTINKAYNAK
Şubat 2015

SUNUM PLANI

I. DAHİLDE İŞLEME REJİMİ (DİR)

II. DİR SİSTEMLERİ

III. DİR BELGESİ İÇİN MÜRACAAT MAKAMI

IV. DAHİLDE İŞLEME İZİN BELGESİ

V. YURTIÇİ ALIMLAR (DİİB KAPSAMINDA İTHALATIN YANINDA)

VI. DAHİLDE İŞLEME REJİMİNİN ÖNEMİ

DAHİLDE İŞLEME REJİMİ (DİR)

- **DİR**, ihracatçılara, ihraç mallarında kullanmak kaydıyla dünya piyasa fiyatlarından hammadde sağlamak amacıyla oluşturulmuş bir teşviktir.
- Rejim, ihraç ürünlerinin üretiminde kullanılan, **ithalatı vergiye tabi ürünlere yönelik** esasları belirlemektedir.

DİR SİSTEMİ TEMEL AMAÇLARI

- Üretim ve ticaret hacmini artırmak
- Katma değer yaratmak
- İstihdamı artırmak
- İhraç ürünlerini
- İhraç pazarlarını çeşitlendirmek

DİR SİSTEMLERİ

DİR,

- İthalatta Şartlı Muafiyet**
- İthalat Esnasında Alınan Vergilerin Geri Ödenmesi**

sistemlerinden oluşmaktadır.

İTHALATTA ŞARTLI MUAFİYET SİSTEMİ

- Türkiye gümrük bölgesinde yerleşik firmaların, Dahilde İşleme İzin Belgesi (DİİB) almak yoluyla, ihracı taahhüt edilen işlem görmüş ürünlerin üretiminde gerekli, hammadde, yarı mamul, mamul ile ambalaj ve işleme malzemelerini bedelli veya bedelsiz olarak ithal edebilmesi sistemidir.
- DİR sisteminde **ticaret politikası önlemlerine tabi tutulmaksızın**, ithalat sırasında alınması gereken **vergi tutarı** (vergi+resim+harç+fon) **kadar teminat** (para, banka teminat mektubu, hazine bonosu veya devlet tahvili – teminatlar DİİB kapatılıp döviz yurda getirilirken gümrük idarelerinden geri alınır) vermek kaydıyla **gümrük muafiyetli olarak** ithal edilebilmektedir.

İTHALAT ESNASINDA ALINAN VERGİLERİN GERİ ÖDENMESİ

- Türkiye gümrük bölgesinde yerleşik firmaların, serbest dolaşıma girmiş (vergileri ödenmiş) bir eşyayı işlem görmüş ürünler şeklinde DİİB kapsamında üçüncü ülkelere ihraç etmelerinden sonra **ithalat esnasında ödemiş oldukları vergileri** (gümrük vergisi, fon, KDV gibi) **geri almalarıdır.**

MÜRACAAT MAKAMLARI

- İleri ve kapsamlı işlemler için **Ekonomi Bakanlığı'ndan** Dahilde İşleme İzin Belgesi (DİİB)
- Basit işlemler için **gümrük idarelerinden** Dahilde İşleme İzni (Dİİ) alınması

gerekmektedir.

BELGE DEĞERLENDİRME KRİTERLERİ

Dahilde İşleme İzin Belgesi talepleri,

- İthal eşyanın işlem görmüş ürünlerin üretiminde kullanıldığının tespitinin mümkün olması
- Yerli üreticilerin temel ekonomik çıkarlarına madde politikası açısından zarar vermemesi
- Faaliyetlerin katma değer yaratması ve kapasite kullanımını artırması
- Firmanın daha önce aldığı belgeler kapsamındaki performansı

kriterlerine göre değerlendirilmektedir.

YURTIÇİ ALIMLAR (DİİB KAPSAMINDA İTHALATIN YANINDA)

- DİİB sahibi firmaların ihraç edecekleri ürünlerin üretiminde kullanılan girdileri **yurt içinden KDV ödemeksizin almaları** olanağı sağlamıştır. (ithalat yerine yurt içi alımların özendirilerek döviz kaybının önlenmesi amacıyla)
- DİİB kapsamında, işlem görmüş ürün olarak ihraç edilmek kaydıyla, şeker hububat alımlarının, Türkiye Şeker Fabrikaları ve Toprak Mahsulleri Ofisinden dünya fiyatlarından alınabilmesi sağlanarak, **yurt içinden hammadde temininin kolaylaştırılması** ve bu kuruluşların teşvik edilmesi amaçlanmıştır.

DİR BELGESİ ÖZELLİKLERİ

- Süresi **12 aydır.**
- Özel projelerde proje süresi geçerlidir.
- Özel durumlarda (kriz, savaş, doğal afet) orijinal sürenin dörtte biri kadar süre uzatımına gidilir.
- DİİB işlem bitiminden sonra üç ay içinde kapatılır.
- İhracat **gerçekleşmemişse;**
 - Üçüncü ülkelerden ithal edilen ürünlerin gümrük vergileri ödenerek kesin ithalatı yapılır.
 - İhracat eksik olursa **eksik kısma ait ithalat vergileri ödenir.**

DAHİLDE İŞLEME REJİMİNİN ÖNEMİ

- Dünya Ticaret Örgütü (WTO) ve Gümrük Birliği (GB) çerçevesinde **doğrudan parasal teşviklerin kaldırılması** ile DİR, Türkiye’de ihracatı artırmaya yönelik **en önemli teşvik haline** gelmiştir.
- Türkiye ihracatınının **yaklaşık % 40’u DİR kapsamında gerçekleşmektedir.**